

AIDAI

B. Giršys
Tremties
KNYGNEŠYS

Munchenas Trečiadienis, 1946.VIII.14 d. /III metai/ Nr.187 /224/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Pirmadienio posėdžiui vadovavo Byrnes. Australijos delegatas pasiūlė pakviesti Albaniją į posėdį, kuriame bus svarstomas Italijos taikos sutarties projektas. Britų delegatas pareiškė, kad šį klausimą tenka perduoti plenumui ir svarstyti drauge su kitų valstybių pakvietimo klausimu. Šis britų delegato siūlymą priėmė.

Bulgarijos delegacija, vadovaujama ministro pirmininko, išvyko į Paryžių. Pietų Afrikos Unijos ministras pirmininkas gen.Smuth šio mėn.19 d. atvyks į Paryžių ir vadovaus Pietų Afrikos delegacijai Taikos Kongrese.

Paryžius. Antradienį Taikos Kongresas svarstė Italijos taikos sutarties projektą. Molotovas pareiškė protestą dėl to, kad tam trūksta dienotvarkės. Italija per Musolinį daug nusidėjo. Ji norėjo monopolinės teisės Viduržemio srityje prieš Prancūziją ir Britaniją. De Gasperi reikalaujama roškia Italijos imperializmas. De Gasperi pageidavo atidėti Trieste klausimą metams tenka atmesti. Jugoslavijos delegatas labai griežtai pasisakė prieš De Gasperi išvedžiojimus. Australijos delegatas mano, kad Albanija, Meksika, Kuba ir Egiptas reikia pakviesti į Taikos Kongresą. Britų delegatas tada pasiūlė paruošti tam tikras taisykles, kurios tvarkytų naujai pakviestųjų teises. Toliau smulkiau darbu tvarka nustatyti pavestai sekretariatui.

Byrnes susikirto su Višinskiniu Italijos diskusijų klausimu. Byrnes buvo pareiškęs, kad po De Gasperi kalbos turėtų pasisakyti tik Jugoslavijos atstovas, o Višinskis pareikalavo leisti ir kitiems pasisakyti dėl De Gasperi pareiškimo.

Oficialus Byrnes raštas Estijos Generaliniam Konsului

JAV užsienių reikalų ministras James F.Byrnes rašo Estijos genera-

liniam konsului Kaivui, kad JAV vyriausybė niekuomet nepripažins Estijos aneksijos. To rašto, rašyto 1946.VI.12 d., turinys yra toks:

"Nr.4064 JAV Užsienių Reikalų Ministerija sveikina visus, kurie šį raštą skaitys.

Aš užtikrinu, kad tie įstatymai, kuriuos leidžia dabartinė Estijos vyriausybė, JAV vyriausybės nepripažįstami.

Tam patvirtinti, aš, JAV užsienių reikalų ministras James F.Byrnes, savo parašu leidau patvirtinti Užsienių Reikalų Ministerijos notarui ir pridėjau Ministerijos antspaudą. Vašingtone, Columbijos distrikte, 1946.VI.12 d."

Be to, J. Kaivas gavo dar šiuos pridedamuosius dokumentus.

"Nr.4065. Aš tvirtinu, kad Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą JAV vyriausybė nepripažįsta".

"Nr.4066. Aš tvirtinu, kad dabartinio Estijos režimo JAV vyriausybė nepripažįsta".

"Nr.4067. Aš tvirtinu, kad JAV vyriausybė Johannes Kaivą pripažįsta Estijos generaliniu konsulu, kuris drauge vadovauja ir Estijos pasiuntinybei Naujorke".

Rusijos nota Turkijai

Istambulas /AP/. Turkijos ministrų kabinetas šiandien susirinko apvarstyti netikėtai gautai Rusijos notei Dardanelų ir Bosforo sėsiaurių klausimu. Rusai nori turėti laisvą išėjimą į Juodąją Jūrą, todėl siūlo sėsiaurius ginti bendrai suvienytais rusų ir turkų karinėmis pajėgomis. Oficialūs sluogsniai sako, kad šį pasiūlymą rusai itraukė pakeisti Montreux sutartį, pagal kurią Turkija turi teisę išimtinę teisę viena ginti šiuos sėsiaurius. Tie patys šaltiniai sako, kad Turkija greitai atsakys į Rusijos notą. Užsienių Reikalų Ministras Hassan Saka atsiskleidė, kad ke pareikšti apie šią notą, kuri, kaip sakoma, buvo gauta praė-

jusi penktadienį. Taip pat turkų šaltiniai sako, kad šis Rusijos manevras duoda suprasti, jog liečiama ne tiktai Montreux sutartis, bet ir kiti iš tos sutarties ribų išeina dalykai. Jokių detalių apie tai neduodama. Primenama, kad 1945 kovo mėn. rusai atšaukė Rusijos ir Turkijos draugiškumo sutartį ir tais pačiais metais birželio 22 d. Rusijos pasiuntinys Turkijai Vilnegrado vas pareiškė, kad Rusija norėtų atnaujinti su Turkija draugiškumo sutartį, jei ji sutiktų su šiomis sąlygomis:

1. Atiduoti Rusijai Farsą, Artviną ir Ardahano provincijas, 2. Suteikti Rusijai bazes sasiauruiose. 3. Peržiūrėti ir pakeisti Montreux sutartį. 4. Pakeisti turkų valdoma Irakija Bulgarijos ir Graikijos naudai.

Montgomeris išjuokia atominį karą

Londonas /UP/. Feldmaršalas Montgomeris pareiškė, kad atominės bombos tyrinėtojai neįstengė įrodyti, kad pestininkai bus nereikalingi sausumo karuose.

Montgomeris atsekydamas į klausimą, ar ateities karams vadovaus mokslininkai, jis pareiškė, kad nėra jokių apčiuopiamų įrodymų.

„Ši mintis yra revoliucinė, pareiškė jis, bet ji tol negali būti priimtina, kol nebus nuginčijamų įrodymų“. Šiuos pareiškimus spaudai Montgomeris padarė britų imperijos generalinio štabo konferencijos išvakarėse. Montgomeris pareiškė, kad rengiamasi britų armiją reformuoti, panaikinti nereikalingus padarus ir padidinti karių kovingumą: „Jau praėjo tas laikas, kada su jaunais karininkais ir eilinėmis kareiviais buvo elgiamasi, kaip su negalvojančiais ir bejausniais irankiais“, sako Montgomeris.

Darbo Partijos delegacija atvyks į Varšuvą

Varšuva /AP/. Britų Darbo Partijos delegacija, vedaujama prof. Laskio, kuri dabar lankosi Maskvoje, atskris į Varšuvą.

Radioaktyviais debesys plūduriuoja viršum Prancūzijos

Parizius /IES/. Paryžiaus observatorija pranešė, kad jau trys savaitės tyrinėjamas radio aktyvinis debesis, „susidedas iš dalelių

kilusių iš Bikini salų“, plūduriuoja 20,000 pėdų aukštyje viršum vidurinės Prancūzijos. Prancūzų mokslininkai ir aviacija diene ir naktį tyrinėja šį reiškinį. Jau atliko 20 skridimų. Pažymima, kad debesio dalytės turi nenatūralių savybių“.

JAV paskola Lenkijai

Vašingtonas /AP/. JAV sutinka skirti Lenkijai 40.000.000 dolerių paskola, jeigu Lenkija jai įteiks savo ūkinės sutartis su kitomis tautomis. Šių slaptų dokumentų turėjimas padėtų Amerikai, kaip oficialūs sluogsniai mano, gauti žinių apie ūkinius įrengimus Rytų Europoje. JAV Užsienio Reikalų Ministerija birželio 26 d. pareiškė, kad tol sulaukys žadėtą paskolą, kol negaus minėtų sutarčių.

Trumpos žinios

- Helsinkis. Suomijos vidaus reikalų ministras pranešė, kad suspektas suomių generalinio štabo samokslas nuversti dabartinei vyriausybei ir pradėti karui su sovietais. Ryšium su tuo suimta per 4000 asmenų.

- Ankara. Egipto karalius Farūnas ir Transjordanijos karalius netrukus atvyks į Ankara. Vyriausybė tiria rusų pote.

- N. Delhis. Indijos vice karalius lordas Wawellis paprašė Indijos kongreso partiją pateikti kandidatų naujajai vyriausybei sudaryti.

- Bermuda. Eritų kariuomenė netrukus bus atitraukta iš Bermudų salų.

- Ženeva. UNRRos konferencijoje La Guardia pareiškė, kad tolimesnė UNRRos egzistencija priklauso nuo Sąjunginių Tautų sprendimo. Jis mano, kad kitiems metams UNRRos veikla esanti nebereikalinga. Lenkija, Kinija ir Jugoslavija prašo ir toliau teikti UNRRos pagalbą.

- Teheranas. Visi Irano ministrai pasisiekė atsistatydinti. Pramonės ir prekybos ministras dėl tariamų intrigų prieš vyriausybę yra suimtas.

- Dancigas. Pagal Lenkijos vyriausybės paktą naujosios Lenkijos vakarinės provincijos ir buv. laisvajame Dancigo krašte nebus leista sudaryti didesnių žemės ūkių kaip 15 ha.